

TRIKA

od Aptáka 2

Irena
Slavíková

malujeme tekutými barvami!

Šikovné
Ruce

GRADA®

Názvy produktů, firem apod. použité v knize mohou být ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami příslušných vlastníků.

Doporučení a pracovní postupy v této knize byly autorem ověřeny, přesto za ně nelze převzít odpovědnost. Autor ani nakladatelství neručí za jakékoliv věcné, osobní ani majetkové škody.

Irena Slavíková

Trika od Aptáka 2

malovaná, batikovaná, razítkovaná

Vydala Grada Publishing, a.s.

U Průhonu 22, Praha 7

obchod@grada.cz, www.grada.cz

tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400

jako svou 6182. publikaci

Texty Irena Slavíková

Fotografie na obálce a v textu Irena Slavíková

Sazba a grafická úprava obálky Marcela Veličková

Odpovědná redaktorka Jana Minářová

Počet stran 64

První vydání, Praha 2016

Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.

© Grada Publishing, a.s., 2016

ISBN 978-80-271-9139-0 (pdf)

ISBN 978-80-247-5625-7 (print)

OBSAH

O Aptákovi	4	Váleček	46
Začínáme	4	Váleček přes šablonku	48
Textil	5	Jednoduché zdobení více tiskátky	49
Tekuté barvy	6	Anglická vlajka	50
Razítka	8	Jedeme do Paříže	52
Razítkovací textilní polštářky	9	Malujeme mrakodrapy	54
Kontury	10	Malujeme bambus	56
Co by se ještě mohlo hodit	11	Batika sprejem i válečkem – krešování	58
Štětce	12	Tučňáci se rádi kloužou (Vánoce podle Barunky)	60
Malujeme klasicky štětcem	14	Výlet do Anglie	62
Malujeme pomocí „fleků“	16		
Spreje	18		
Magický kruh	20		
Ornamenty a ptáčky	22		
Duhový podklad	23		
Sovy na stromě	24		
Lepicí páska – motýlkové	26		
Šablony	28		
Šablonka bez malování	33		
Celý obrázek jednou šablonou	34		
Kombinujeme srdíčka	36		
Kočky ve dvou kruzích	38		
Španělská mandala	40		
Barevné vrstvy přes sebe – vločka	44		

O Aptákoví

Vítejte opět u malování s Aptákem. Od doby, kdy vyšla první knížka Trika od Aptáka neuběhlo zase tolik vody, ale i přes to vyvstala nutnost napsat další díl. Na trhu se totiž objevily tekuté barvy, kterými se dají vytvářet nádherné efekty, rozpíjet, sprejovat, válečkovat,... z Aptáka se tak přes noc stal „sprejer“ a za poslední rok nepoužil téměř jiných barev.

Tekuté barvy se staly číslem jedna na všech aptákovských textilních kurzech, proto vznikla potřeba jakési „učebnice“, která by mohla být u Vás doma v knihovně vždy po ruce a mohla by vám přiblížit, jak s tekutými barvami co nejlépe zacházet, případně připomenout, co jste se na kurzu naučili. V této knížce jsou projekty zaměřeny na použití tekutých barev a kontur. Klasické husté barvy použijeme v této knížce vlastně jen pro cákání přes obrázky, i když i tekutou barvou lze cakat... ale nebudu předbíhat.

Doufám, že vás také tyto barvy uchvátí nikdy nekončícím množstvím experimentů, nečekaných zvrátů, překvapivých výsledků. Žijí si svým vlastním životem, občas se je podaří zkrotit a výsledek je podobný tomu, co jste chtěli, ale občas Vás donutí, abyste se vy přizpůsobili jim. A to je krásné, otvírají se další výtvarné obzory. Nikdy nebude jeden obrázek stejný s druhým. Nikdy Vás tekuté barvy nenechají usnout na vavřínech. Nikdy nebudete moci říct, že už Vás nemůžou ničím překvapit.

Irena Slavíková – Apták

Začínáme

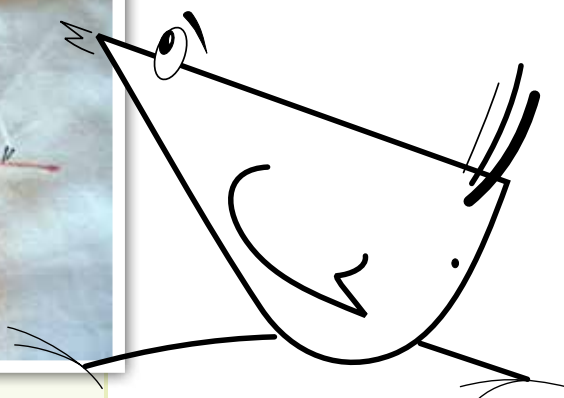

Mnoho základního již bylo popsáno v první knížce, nechci se proto k tomu příliš vracet. Něco málo ale bude potřeba pro jistotu zopakovat, ale opravdu jen stručně. Vás, co nejste hrdými majiteli prvního dílu, tedy poprosím, pokud Vás malování na textil zajímá, pak si určitě poříďte i první knížku „Trika od Aptáka“, která také vyšla v nakladatelství Grada. Díky .

V první knížce jsme řešili podklad pod samotnou malbou převážně batikováním. Díky sprejům, válečkům a šablonám tuto funkci krásně za batiku převezmou právě tekuté barvy.

Zjednodušený postup malování na triko by mohl vypadat takto:

1. Určíme si počáteční charakter, to znamená, jaký bude motiv i barevnost (pomocí válečku, sprejů, šablon). Doporučuji pouze tekutými barvami.
2. Po zaschnutí tohoto „pozadí-podkladu“ namalujeme zamýšlený ústřední motiv pomocí šablony, razítek nebo klasicky štětcem (vlastní rukou). Štětcem lze malovat jak tekutými, tak hustými barvami.
3. Na závěr domalujeme konturami a pocákáme (vlastní rukou).

Spolehlivěji se dekorují materiály z přírodních vláken, ale lze malovat vlastně na cokoli. Důležité je, k čemu bude malovaný textil sloužit, například jestli bude potřeba jej někdy prát. **Pozorně si přečtěte doporučení výrobců** na jejich barvách. Podle toho pořídíte odpovídající barvu na vámi zvolený textil. Většinou se ale setkáváme s malováním na „přírodní materiály“, nejčastěji na bavlnu.

Jsou různé druhy přírodních vláken, jsou různé druhy bavlny, jsou různé druhy jejich zpracování, jejich chemických úprav při výrobě. Do toho nelze vidět hned na první pohled, co je nejlepší, je potřeba vyzkoušet prakticky různé druhy výrobků. Pokud chcete svůj malovaný textil třeba i prodávat, tak praktický průzkum nepodceňujte a držte se toho, co se vám nejlépe osvědčí v komfortu malování, fixování, praní, životnosti. Prozkoumejte všechno několikrát. Pak budete mít co nejméně reklamaci.

Jestli malujete jen pro sebe, můžete si textil pro jistotu předem vyprat. Nemusíte se bát experimentovat a případné vady na kráse časem zamalovávat nebo domalovávat.

Některé druhy materiálů nehezky vedou barvy, způsobují rychlé, zaschlé fleky. Ale to poznáte teprve tehdy, až když je zkusíte pomalovat. Zkuste pak zapřemýšlet, pokud se vám něco takového stane, všechno se dá zase nějak domalovat, překrýt, přerazítkovat a zamalovat. Jen vymyslete jak. Žádný flek pak není nechtěný.

Předem se raději vyvarujeme strukturálních látek, na které se nekreslí zrovna příjemně. Hlavně v tom případě, kdy chceme nějakou složitější malbu. Štětec drhne, proto nedělá krásné rovné čáry. Udělat jemný detail bývá horor. Mezi strukturální látky řadíme také žebrovanou pleteninu (žebrová vazba). Čím plastičtější je toto „žebro“, tím se hůř na textil maluje, navíc se obrázek po oblečení nehezky roztáhne. Často se nenápadně tváří jemná žebrovaná pletenina 1:1 nebo i jemně chlupatá látka. Pořádně si látku zblízka prohlédněte, zkuste si ji roztáhnout, podrobně ji prozkoumejte. Šťěstí přeje připraveným. Když se i přesto dostanete k pomalování nějaké té problematictější látky, jděte do boje opatrně, nejdřív zkoumejte své možnosti.

Kam umístit obrázek? Pokud váháte, tričko si oblečte a označte si zlehka tužkou nebo křídou, kde by se vám obrázek líbil, přibližně v kterých místech. U interiérových textilií, jako jsou třeba ubrusky, ubrusy, popřemýšlejte předem, jestli chcete dekorovat místo, kde se dávají talíře nebo třeba střed stolu, lem ubrusu,... kde by obrázek vlastně nejlépe vynikl, nebyl schovaný třeba pod vázou, pod talíři a podobně. Stejně popřemýšlejte u dalších výrobků. Kravaty si odměřte, kde bude uzel, tam by nebyl obrázek vidět. U kšiltovek je hezké ozdobit i kšilt. Čepice všeobecně je tvarovaná prostorová věc, stejně jako třeba obuv, o něco hůře se na ně kvůli tomu maluje. Lepší je, když si takovou věc vycpete například zmačkanými novinami, pak se lépe dá přitlačit na štětku, tiskátka,... aby se látka tolik neprohýbala.

Tekuté barvy

Pro snadnější pochopení, jak tyto barvy fungují, by mělo pomoci jejich srovnání s vodovými barvami, kterými běžně malujeme na papír. S nimi určitě máme všichni bohaté zkušenosti už z dob školní docházky. Zkuste si představit, jak se maluje s barvami temperovými (hustými), ale také s barvami vodovými (tekutými). Temperou se dá krásně vrstvit, pastovat, dělat plastické reliéfy, překrývat jednu vrstvu druhou. Vodové barvy zase jsou jemné, průhledné, krásně se do sebe zapíjejí, flekují, při překrývání vrstev se vzájemně spojují do jiné výsledné barvy. Vodovou barvu byste si například nevzali na kreslení na tmavý papír. A další a další... to vše stejně funguje i u kreslení na textil.

„Vodová barva“ je barva efektní. Za všechny efekty můžou tekuté barvy. „Temperová barva“ Vás ničím nepřekvapí, je to jistota. Kam ji dáte, tam zůstane, nikam neuteče, nezmění se. Navíc všechno schová a překryje.

Na fotce vidíte, co všechno řadíme do „tekutých barev“. Klasické náplně vidíte v zadní řadě. Lze jimi malovat štětcem i je doplňovat do sprejovacích mechanik (uprostřed). Také jimi můžeme oživovat náplň v razítkovacích polštářcích (úplně vpředu), když už jim vyschne náplň originální.

Pro textil také máme klasické husté (temperové) barvy, které se dají krásně vrstvit, vytvářet tím z nich reliéfy. Ale to je v případě textilu nevhodné, protože cokoli, co odstává od textilu, tak se dříve či později utrhne, ošoupe, vypere. Ale jejich použití je známější, jsou na trhu lépe zastoupeny, s největší pravděpodobností, kdo už malujete na textil, pak je doma máte. Jsou obvyklejší, klidně s nimi malujte dál. Jen je moc nevrstvěte, snažte se je provzdušňovat vhodným vzorem a větším ředěním vodou. Není vhodné velkou část trika těmito barvami souvisle pomalovat v nějaké větší vrstvě.

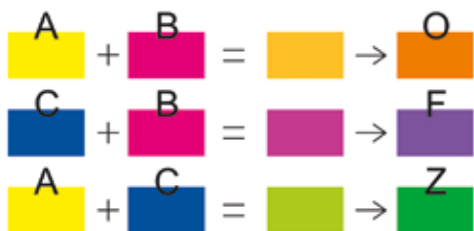
Ideální stav je mít doma oba druhy barev a vzájemně je kombinovat. Husté budou vypomáhat, když nebudete vědět, jak dál. Tím se třeba sblížíte více s méně obvyklými tekutými barvami a časem možná zjistíte jako já, že vám ty tekuté už stačí k malování samy.

Nemusíme mít doma všechny odstíny barev, postačí jen pár, z těch si pak můžeme namíchat odstíny další. Pro všechny běžné barvy platí stejné míchání barev ze základních 3 odstínů (žlutá, modrá, červená). Začneme světlejší barvou ze dvojice, pomaličku do ní přidáváme tu tmavší. Tmavší barva má větší sílu, proto s ní šetříme – přidáváme ji opatrně.

MÍCHÁNÍ IZINK-BAREV PODLE APTÁKA: postupně pomalu přidáváme do první světlejší barvy druhou - tmavší

základní míchání

O – oranžová F – fialová Z – zelená

odvozené míchání

R – ořechová K – kaštanová T – tyrkysová

Přehledněji je popsáno „pro i proti“ u obou druhů barev v následující tabulce:

TEKUTÉ BARVY		HUSTÉ BARVY	
PRO	PROTI	PRO	PROTI
<p>1) spojí se s podkladovou tkaninou, vpije se do její struktury. Díky tomu je odolná vůči oděru a otěru při nošení a praní. Nemá vliv na původní vlastnosti podkladového materiálu. To je důležité hlavně pro pružnost pletenin – triček. Nevytváří "pevný krunýř".</p> <p>2) zapíjejí se, vytváří krásné přechodové barevné vrstvy.</p> <p>3) výborné pro sprejování.</p> <p>4) výborné pro malbu válečkem.</p> <p>5) studená batika, šibori.</p> <p>6) vymývání (zesvětlování) vodou.</p> <p>7) solný efekt.</p> <p>8) styl kresby v čínském stylu.</p> <p>9) vhodné pro jemné i pevné materiály. I pro strukturované povrchy (plastické vzory, díry, chlupy, třásně...).</p> <p>13) lze jimi oživit textilní razítkovací polštářky.</p> <p>14) lze udělat přenosový tisk (druhotný otisk plastové šablony)</p>	<p>1) nejsou krycí, to znamená, že nejsou vhodné pro tmavý textil.</p> <p>10) nelze použít jako konturu.</p> <p>11) nelze je překrývat za mokra. Za sucha jen tmavší odstín přes světlejší.</p> <p>12) nevhodné pro tupování houbičkou.</p>	<p>1) jsou krycí, hodí se pro tmavý textil. Překryjí také skvrny a vady v malbě.</p> <p>10) díky konturovacímu nástavci lze použít i jako konturu. Nebo jimi lze doplnit prázdnou lahvičku po spotřebované kontuře (lze jen některé druhy kontur).</p> <p>11) lze překrývat za mokra i sucha. Lépe za sucha.</p> <p>12) výborné pro tupování houbičkou (nejen přes šablonku).</p>	<p>1) zůstávají na povrchu tkaniny, pokud je velká vrstva, pak utvoří nepříjemný "krunýř", který má vliv na původní vlastnosti materiálu. Například trička přestanou pružit. Jsou díky tomu i náchylnější na oděr a otěr při nošení a praní.</p> <p>2) nelze je zapíjet do sebe.</p> <p>3) nevhodné do sprejů.</p> <p>4) nevhodné pro malbu válečkem.</p> <p>5) nelze</p> <p>6) nelze</p> <p>7) nelze</p> <p>8) pokud velmi naředíme vodou, pak lze, ale barva si již nezachová svou brilantnost.</p> <p>9) nevhodné pro jemné materiály, malba je pro ně moc "těžká". Strukturované vzory tyto barvy "zalepují".</p> <p>13) není vhodné. Po zaschnutí barvy uvnitř polštářek zatrdne.</p> <p>14) nelze</p>

Pozor! Jde opravdu o dvě odlišné „rodiny“ barev. Nelze dosáhnout kvalitní tekuté barvy tím, že si naředíte vodou barvu hustou! Zjednodušeně řečeno: husté barvy se spojují do filmu (proto zůstávají na povrchu látek, jsou krycí). Tato vlastnost, i při velkém zředění, způsobí ucpání válečku, ucpání sprejovací mechaniky. Navíc ztratí naředěním svou brilantnost (výrazný, sytý odstín), nikdy nebude efekt z ní tak výrazný jako z tekuté barvy, pokud vůbec nějaký bude.

Razítka (tiskátka)

Tiskneme plastickou (reliéfní) stranou, která může být z různých materiálů i různých barev (na fotce vpravo). Vrchní strana s vyobrazením vzoru na tiskátku bývá náchylná na smazání obrázku při nešetrném zacházení (na fotce vlevo). Čistíme je nejlépe teplou vodou, trochou odmašťovacího přípravku a jemným kosmetickým kartáčkem. Po větších akcích lze razítka, pokud jsou kvalitně vyrobena, vyčistit hromadně pomocí šetrného pracího programu v pračce. Razítka při praní dejte raději i do ochranného obalu.

Na textil jsou vhodnější vyrobená z měkčí gumy a s hlubším reliéfem. Ale máme na trhu spousty nejrůznějších druhů tiskátek. Vyrábějí se speciální řady určené přímo pro razítkování na textil, tato jsou větších rozměrů i hlubšího reliéfu (na obrázku vlevo). Bylo by ale škoda neotisknout si na textil také jiná razítka, která se nám líbí. Od těch hrubších textilních se tak můžeme dostat k jemnějším scrapbookovým (to znamená určeným na papír – detailnější menší) až po nejjemnější gelová (průhledná). Gelová je nutno přichytit na průhledný akrylový bloček (na obrázku vpravo). Pro kvalitu otisku je jedno, jestli jsou razítka nalepená na gumovém nebo dřevěném podkladu. Záleží především na jejich složitosti (množství detailů), a na jejich hloubce (reliéfu).

Čím jemnější vzory, tím je potřeba zjemnit i nános barvy na tiskátkách. Jen tak se nám podaří hezké detailní otisky na textil. Na jemnější reliéfy je určitě potřeba mít razítkovací textilní polštářky.

Váhání, která razítka k sobě nakombinovat, pomůžou vyřešit tematicky sladěné sady razítek, které mají různé velikosti, jemnosti, charakter vzoru,... udrží tvůrce v jednom stylu, ale pomůžou jej navíc rozšířit o nové nápady.

Razítkovací textilní polštářky

Polštářky se kupují již naplněné barvou, časem se ale dají oživotvat tekutými textilními barvami (husté by je ucпaly!), když už původní odstín začíná blednout. Použijeme ale jen malé množství, aby nám polštářek zase příliš „neplaval“. Razítkům vždy tlačíme na středy, ne na jejich okraje. A to při přiložení na razítkovací polštářek, tak i při přiložení na textil. Tím budeme mít rovnoměrný hezký otisk. Pokud tlačíme na okraje, pak s největší pravděpodobností otiskneme i tyto okraje samotné (čáry okolo samotného obrázku). Současně jeho střed bude nedotíštěný.

tlačíme na „bříško“ na polštářku

tlačíme na „bříško“ na textil

tlačíme na okrajích

Základní postup:

1. Razítka přiložíme na polštářek plastickou částí.
2. Otiskneme na textil.
3. Pro každý motiv je potřeba opět namočít tiskátko do podušky, aby byl rovnoměrně probarvený.
4. Po použití razítka očistíme nejlépe pod tekoucí vodou (nebo vlhčeným ubrouskem).

Razítkovací podušky mohou mít různé barvy, záleží na Vás, které se vám budou nejvíce líbit. Já nejvíce využívám černou barvu polštářku. Jemné detaily tiskátka s ní lépe vyniknou, razítko se tím dostane do popředí obrázku. Barevné polštářky používám spíše jako doplňkové k motivu, otisky z nich nejsou tolik výrazné, zdají se mi více jakoby v pozadí. Dávejte si pozor, pokud měníte barvy polštářků pro jedno tiskátko, abyste při přechodu z barvy do barvy měli razítka čisté a neušpinili si podušku jinou barvou. Jde hlavně o přechod z černé podušky do nějaké barevné (světlejší).

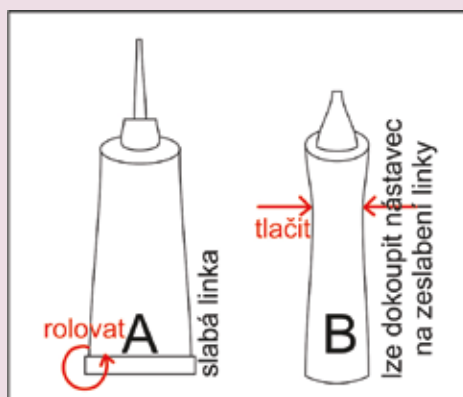

Kontury

Kontury krásně dokončí celé dílo, obohatí o barvy a o výrazné linky, jemné i silné. Dodělají detaily; podtrhnou světa i stíny. Ožíví místa, která se v obrázku ztrácejí. Opět bych doporučila odzkoušet si předem různé druhy kontur, které se dají na našem trhu koupit. Každému z nás se bude lépe tvořit s jiným „systémem“. Někdy jsou kontury řidší, pohodlněji tečou, ale mají tlustší čáru (některé značky nabízejí na tyto kontury konturovací nástavce, které čáru zjemní). Někdy jdou víc ztuha, ale odměnou je jemná čára. Glitrové (třípytkové) kontury, které obsahují drobné částičky (glittry – třípytky), ale častěji tyto jemnější tubičky zacpávají, musíte mít tak vždy po ruce nějaký jemný špendlík (drátek). Některé kontury se po vypotřebaování dají zpětně naplnit hustou barvou a máte k dispozici zase konturu novou (většinou lze u typu kontury **B** – viz obrázek).

Základní postup:

- 1. Kontury v hliníkovém obalu mačkáme odspodu – A (rolujeme jako zubní pastu). V plastovém obalu, kde obal nerolujeme, pokud barva nevytéká, můžeme si pomoci jejím sklepnutím směrem do konturovací hlavy – B.**
- 2. Jakoukoli konturu se snažíme vždy mírně zapracovávat do struktury textilu jemným přitlakem. Nikdy nepouštějte konturu z výšky! Když se budete bát a budete příliš jemní při jejím nanášení, pak vám barva ulpí jen na povrchu vláken. Při praní se pak rychle sloupne z textilu pryč. Nebude se mít za co zachytit.**
- 3. Po zaschnutí je potřeba fixace, kontury jsou plastické (nejvíce odstávají od textilu), mají tendenci se lepit na žehličku. Proto žehlete přes pečicí papír nebo jemné plátýnko. Případně z rubu malované strany.**
- 4. Kontury použijeme až úplně na závěr – pro závěrečné dokončení obrázku. Jsou nejvíce plastické. Při případné chybě je lze přemalovat už jen dalším vrstvením kontur nebo hustých barev, což není žádoucí, abychom na textilu navršili „pohoří“, které se nám pak snadno sloupne, odře při používání. Obrázek by neměl být těžší (příliš mnoho barev a kontur) než samotný textil, na který jsme malovali.**

Kontury mohou být základní (gloss), metalické (metal), perleťové (pearl), třípytkové (glitter), průhledné (clear), nafukující se teplem (puff). Některé kontury jsou určeny pouze na světlý textil, nejsou krycí. Na to si dávejte pozor při malování, který typ použijete, abyste pak nebyli zklamaní, že po zaschnutí kontura není vidět. Také některé glitrové (třípytkové) kontury mají bílé pojivo, které po zaschnutí zprůsvitní. Proto se nelekejte, když při malování například místo tmavě červené vylézá z tuby něco jemně narůžovělého. Rozdíl v odstínu může být někdy hodně markantní.

Kontury používejte jako kontury, to je obrysy, čáry,... pokud byste je roztírali do ploch štětcem, zacházeli s nimi jako s malovacími barvičkami, chtěli něco klasicky vymalovat, nebudou hezky kryt, udělají na ploše jen barevný nádech. Stejnou službu (barevný nádech) udělají i naředěné klasické barvy, které vyjdou cenově příznivěji.

Co by se ještě mohlo hodit

Nezapomeneme do každého trička si dát pro jistotu kus **igelitu**, aby se nám malovaná strana neprosákla do strany druhé. Já preferuji igelit před papírem (novinami,...), protože nasávkavý materiál mi bere moji barvu a nedovolí mi krásné zapíjení všech barev do textilu. Ovládá moje barevné experimenty bez mého dovolení.

Kuchyňské utěrky jsou naprosto úžasná pomocníci, můžete jimi rychle a bezpečně

průběžně odsávat zbytečně mokrá místa. Krásně všechno do sebe nasají, tím očistí z nejhoršího jak šablonku, tak i všechna okolní místa (igelity, papíry,...). Můžeme jimi převálcovat šablony, přes které jsme sprejovali, ale i druhotné otisky těchto šablon. Netrháme jednotlivé čtverečky příliš často, pokud se válec utěrek tenčí, ztrácí tím na kvalitě odsávání. Nemusíme se bát, že špinavý válec samovolně zabarví čistá místa na textilu, válec barvu nepouští, nechává si ji pro sebe.

Vlhčené kapesníčky se hodí vždy mít po ruce, hlavně pokud poblíž není voda. Očistíme si jimi ruce, dále ušpiněnou pracovní plochu i samotná razítka.

Na barvy se hodí mít **palety** nebo **nádoby** nejrůznějších tvarů i velikostí. Můžeme si do nich odlít trochu tekutých barev a díky tomu s nimi lépe malovat štětcem nebo je míchat do nových odstínů. Jako paleta nám poslouží třeba plastový talířek, víčko od plas-

tové krabičky, prázdná bonboniéra (plastové prohlubně po bonbónech),...

Plastové panáky na odlít tekuté barvy mají vlastně stejnou funkci jako palety (odstavec výše), hodí se ale hlavně tehdy, pokud je třeba odlít větší množství barvy.

Mističky pro válečkování (míchání barev, následné vpití do válečku), které nám umožní pohyb válečku uvnitř. Můžeme použít cokoli omyvatelného, co najdeme doma. Třeba plastové nádoby od másel, salátů, zmrzlin... více je popsáno v kapitole *Váleček*.

Špejle nám zase pomohou přidržet neposlušnou část šablony při sprejování. Více v kapitole *Spreje*.

Igelity a tvrdé papíry, které nám poslouží jako zábrana – rezerva kolem šablony. Přikryjeme jimi části šablony, které nechceme mít sprejované. Více v kapitole *Šablony*.

Konturovací nástavce plní funkci kontury, ale také je ráda používám při závěrečném „cákání“, vytváří zajímavé čáry, které rukou jen těžko napodobíte. Lze je našroubovat na příslušné husté barvy od stejného výrobce. Více v kapitole *Štětce*. Na fotce vidíte další nástavce (molitanové), které samozřejmě můžeme také využít ke kreslení. Musíme mít jen správnou lahvičku k danému nástavci. Ideálně oboje od stejného výrobce.

Štětce

Úplně jednoduše začneme s malováním tekutými barvami pomocí štětce. Ty volíme takové, se kterými se vám nejlépe pracuje. Důležité v malbě na textil je především to, aby štětce vydržely nehezké zacházení, aby nebyly příliš jemné. Textil není hladký jako papír, štětce proto hodně trpí, z toho důvodu volíme umělé pevné chlupy. Nejraději dále pak štětce tlustého plochého tvaru. Když na ně přitlačíme, máme tlustou linku. Při oddalování štětce od textilu a jeho natáčení do boku, se linka zužuje. Máme díky tomu „dva v jednom“ – jedním tahem uděláme linku tlustou i tenkou.

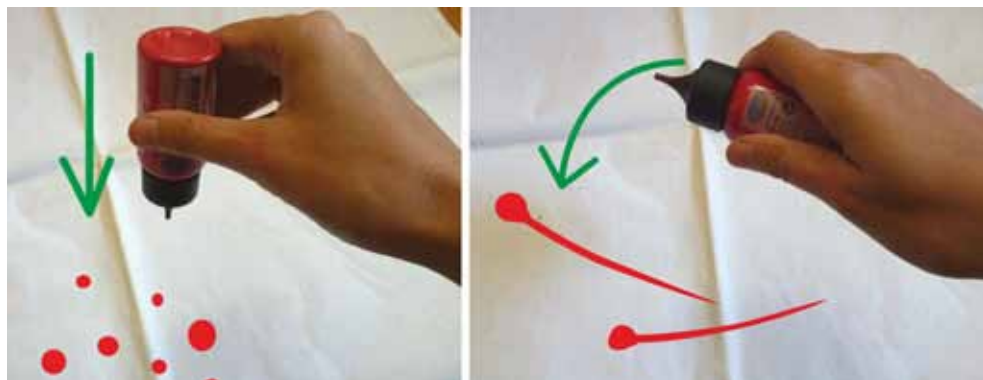
Štětcem můžeme také klasicky vymalovávat. Na obrázku vidíte příklad vymalování některých razítek žlutou barvou. Otisk razítka ale neslouží jako kontura, neudrží barvu v ohraničené části. Proto kolem krajů malujeme opatrněji a nenamáčíme štětec příliš ve vodě, barva je tekutá sama o sobě dost. Obrázek by se zbytečně více rozpíjel. Je to skvělá věc v tom, že nepřekryjí pod sebou již natištěné razítko, zůstává hezky vidět (například obličej hvězdičky na obrázku).

Na spoustě mých triček vidíme **cákance** barvou. Na ty je vhodné mít vodní štětec (s nádržkou na vodu), jeden vidíte na obrázku na začátku této kapitoly. Jeho nožička se dá naplnit vodou, to pak velmi usnadňuje ony cákance vytvořit. Plnění štětce vodou lze také využít při samotné malbě na textil. A to podle toho, jestli nám bude vyhovovat v našem stylu malování, pak si vodu dáme nebo ne. Hodně to odvisí od vlastností malovaného textilu. V tomto lze jen těžko obecně radit, záleží na zmíněném osobním pocitu při samotném malování.

Když už je řeč o cákancích, používáme dva druhy. První byl právě popsán, ten se provádí štětcem. Jakmile cákáme malou silou, pak je jen pár kapek. Pokud se naštveme (cákáme velkou silou) a jakoby sekneme sekerou (vodorovně s látkou), tak kapky vytvoří seřazenou čáru. Čím víc se u sekání sekerou naštveme, tím výraznější a delší bude cákanec.

Dalším druhem jsou cákance pomocí konturovacího nástavce. Ten díky našroubování na hustou barvu plní úlohu kontury. Kolmo na textil barvu odkapáváte (jako zobe slepička). Když použijeme opět styl sekání sekerou (vodorovně s textilem), odměnou vám bude souvislá čára. Čím větší silou sekne, tím delší bude čára. Všimněme si rozdílného držení barvy v ruce. Při tečkách držíme barvu kolmo k textilií, při čárách vodorovně s textilií.

Ukázka různých cákanců na hotovém výrobku – ubrousku. Nástavec je nejprve našroubovaný na bílé barvě, pak očistíme a našroubujeme na růžovou. Použity jsou jemné kapky i výrazné (sekání sekerou). Všechny cákvané čáry můžete natáčet pohybem ruky ještě také směrem do boku. Bílá vlnovka na první fotce je klasické použití nástavce jako kontury.

Pokud to tedy shrneme, na všechny cákance lze použít oba druhy barev: **husté i tekuté**. Z tekutých jsou menší a jemnější kapky (méně barevně výrazné), z hustých naopak velké, jasné barvy, jsou dobře viditelné. Pro začátek začněme tedy těmi méně výraznými tekutými, na těch nejprve natrénujeme styly cákání. Pak už můžeme vyzkoušet výraznější hustými barvami.

Malujeme klasicky štětcem

1. Jako první si otestujeme klasický způsob malování. Ničeho se nebojte, nalijte si trochu tekuté barvy do mističky (palety, kelímku,...) a zkuste štětcem malovat stejně, jakoby jste malovali na papír. Nejdříve namalujeme základ obrázku modrou barvou.

2. Postupně přidáváme další barvy, ale už jen akcenty. Zelenou na lístečky, trochu i do středu květu. Motýlka vynecháme, tím jej oddělíme od kytičky, aby s ní barevně nesplynul. Na fotkách také vidíte, že každou barvou ještě trochu pocákám (štětcem) okolí obrázku.

3. Dále malujeme červenou (magenta). Dáme trochu i do motýlka. Opět spíše do jeho středu - k tělíčku.

4. Průběžně zapíjíme jednotlivé barvy čistou vodou štětcem nebo zkusíme barvy rovnou mírně postříkat vodou ve spreji. Není to nutné, ale obrázek se tím zjemní, získá tak další rozměr.

5. Dodatečně můžeme růžičce přidat dvě poupátka, ale jen jemně světlými odstíny. Když máme hotovo, co se barev týče, tak můžeme na závěr začít malovat jemné detaily textilní konturou, zde černou.

6. Pokud se nám zdá, že je květ moc tmavý, můžeme jej oživit přidáním nějaké výrazné barvy. V tomto případě například jasně růžovou hustou barvou, kterou překryjeme i tmavé plochy. Prstem ji tedy trochu rozmažeme po okrajích lístečků.

7. Pro oživení přidáme další barvy kontur. Takové, aby nám krásně spolu ladily. Tady máme světle růžovou, perleťovou růžovou, tlumenou zlatou a perleťovou jasně zelenou – do lístečků.

Necháme zaschnout, zafixujeme dle instrukcí uvedených na použitých barvách. Můžeme tričko nosit.

Malujeme pomocí fleků

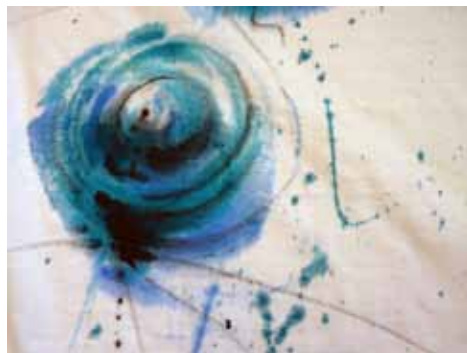
1. Opět zůstaneme u klasického malování štětcem, ale tentokrát si předem tričko namočíme, aby se nám barvičky hezky zapíjely rovnou při malování. Uděláme schválně barevné fleky, z těch pak vytvoříme konkrétní obrázek, třeba kytičky. Tričko můžete vodou namočit klasicky v umyvadle a vyždímat nebo elegantněji pomocí vody ve spreji.

2. Opět jako u prvního projektu postupně malujeme obrázek různými barvami, které se nám na namočeném podkladě postupně do sebe krásně samy zapíjejí. Jako první malujeme tyrkysovou tekutou barvou.

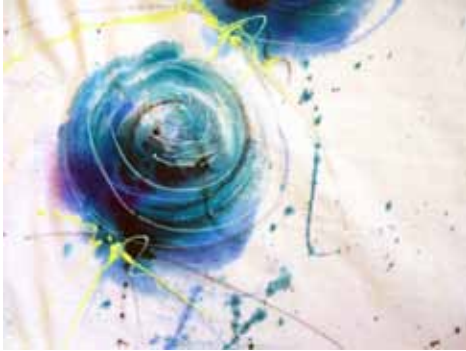
3. Pak přidáme do květů další odstíny: nebesky modrou a černou tekutou barvu. Každou barvou ještě trochu pocákáme (štětcem) okolí obrázku.

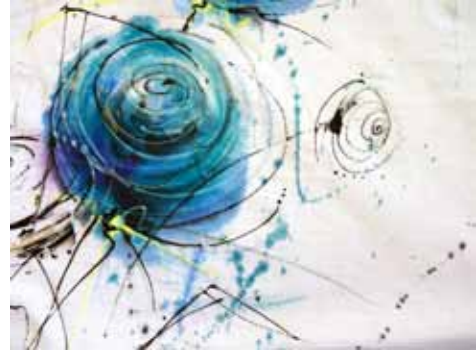
4. Detail zapíjení barev do sebe. Vidíme dva odstíny modré plus černou.

5. Pokud máme barevně všechno hotovo, můžeme na závěr začít malovat jemné detaily textilní konturou – zde svítivou zeleno-žlutou (krycí). Chceme-li, aby se květy od stonků barevně odlišovaly, pak zvolíme zeleno-žlutou barvu jen do travin, už ne do květů.

6. Přidáme jemně modrou do květů, kreslíme s ní spirálovitě, květy jakoby zamotáme do klubiček, přidáme jim tím na objemu. Trochu modré kontury přidáme i do okolí květů.

7. Domalujeme další detaily jinými barvami kontur. Zlatou třpytkovou a základní černou. Volně od ruky vytvoříme jednoduché spirálovité malé boční květy jen černou konturou. Tak se nám celý obrázek hezky odlehčí. Občas někde přidáme konturami tečku nebo řadu teček pro obohacení a zjemnění obrázku.

A tričko je hotovo. Necháme zaschnout, zažehlíme (zafixujeme), můžeme nosit.

Spreje

Skvělým využitím tekutých barev je **sprejování**. Barvy můžeme zakoupit již naplněné ve sprejovacích mechanikách (rozprašovačích) nebo v lahvičkách, ze kterých si je teprve rozlijeme do různých sprejovacích nádobek. Prázdné rozprašovače zakoupíme ve výtvarných potřebách, ale také se můžou hodit už nějaké, které doma máme, například po léčích, parfémeh,... jen je potřeba je řádně předem očistit od původního obsahu a odzkoušet, jestli rozptylují barvu hezky, jestli například nedělají fleky, ocásky... kroužky místo koleček.

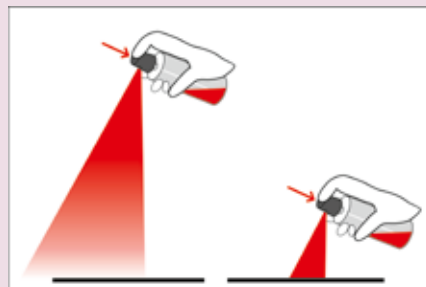
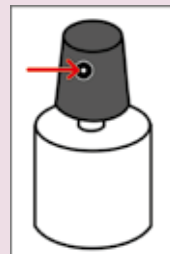
Obrázek jemného rozptýlení do šifky (mlhovina) × intenzivně barevné malé fleky. Čím výš budeme, tím více rozprašujeme barvu i mimo barvenou plochu (tričko). Jemná mlhovina se více hodí pro jemné dokreslení pozadí, něčeho nepřilíš konkrétního. Ale pomocí intenzivně barevných malých fleků vytváříme výrazné části obrázků. Třeba flek jako slunce, oblaka, shluky listů v koruně stromů... viz obrázek níže.

Když sprejujeme větší plochu souvislým odstínem, snažíme se o co nejrovnoměrnější rozptýlení barvy, aby nám nevznikaly kaluže barvy na jednom místě (pokud nemáme tedy v úmyslu vytváření kaluží). K tomu nám slouží **pohyb ruky do stran** přímo při stisknutí sprejovací mechaniky. Raději se na dané místo vícekrát vrátíme a postupným přidáváním odstín zintenzivníme. Takto krásně ovládneme nasycení dané barvy, to jestli chceme odstín světlý nebo tmavý.

Základní postup:

1. Před prvním použitím očistíme poslední zaschlou kapku od minula (ubrouskem, kartáčkem... nehtem). První stisk sprejem zkusíme bokem na papír (do kuchyňské utěrky apod.), abychom věděli, jestli je mechanika v pořádku.
2. Sprejujeme pod úhlem asi 30° a to přímo na místo určení.
3. Kvalitu barvy ovlivňuje výška rozprašování. Pokud jsme blízko

(cca 10 cm), pak máme výrazně barevný, ale malý flek. Můžeme jej „roztáhnout“ pomocí pohybu ruky do stran. Z větší výšky (cca 30 cm) máme jemnější rozprašení, jakoby mlhovinu. Hůře se trefuje přesné místo. Ale záleží pouze na nás, jak si přejeme, aby obrázek vypadal. Tento druh sprejování není chybný, je to jen jiný styl.

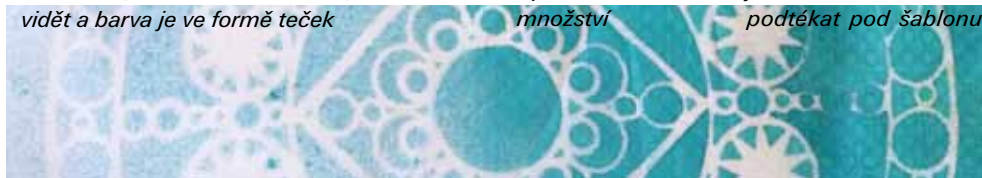
4. Po ukončení sprejování převálcujeme místa špinavá od barev kuchyňskými utěrkami. Více v kapitole Co by se ještě mohlo hodit.

Pokud máme ještě málo barvy na textilu, vidíme ji ve formě teček. Ty se s dalším přidáváním barvy začínají spojovat, slučovat do kompaktní formy (souvislé, bez teček). Jakmile už se nějaká ta kaluž podaří, tak ji rychle odsajeme kuchyňskými ubrousky, aby barva nepracovala dál a nerozpíjela se dále do stran – pod šablonu. Tyto ubrousky mějme stále při ruce.

málo barvy – šablona není hezky vidět a barva je ve formě teček

správné množství

již moc – barva začíná podtékat pod šablonu

Když máme příliš světlý odstín, vrátíme šablonu zpět a znovu sprejujeme problematické místo. Většinu tekutých barev na trhu lze ředit vodou, ale různé druhy mají v sobě různá množství barviva. Zkusme si proto předem, jak moc je vhodné barvu ředit, aby ještě měla odstín, který by se nám líbil. Tip: barvy neředíme, korigujeme jejich rozptyl a hustotu právě výše popsány pohyby rozprašovače – do stran i do výšky.

Pokud sprejujeme více barvami, používáme ostrůvkovitý systém. To znamená, že každé barvě věnujeme část obrázku, kde se uplatní její základní čistý odstín (nesmísený s další barvou). Barvy se vždy na svých hranicích vzájemně prolnou s okolními do dalších společných odstínů. Na obrázku vidíme šablonu v barevných ostrůvcích modré, tyrkysové a hnědé.

Jakmile budeme sprejovat celou plochu nejprve jednou barvou, pak celou plochu druhou barvou, třetí, čtvrtou... barvy se navzájem dokonale překryjí a vytvoří společný podivný odstín, který je většinou v odstínu khaki. Jasně odstíny jednotlivých barev zaniknou, prostě nebudou. Proto je zajímavé věnovat každé barvě její vlastní prostor, kde bude jen ona. V tomto místě krásně vynikne. Není to ale v podstatě špatně, je to jen zase další způsob vzorování – zacházení se sprejem. Na následujícím obrázku vidíme příklad rozprašování z výšky (jemná mlhovina). Zároveň nejsou barvy sprejovány v ostrůvcích, takže jednotlivé odstíny nevyniknou, jsou slité do nevýrazných odstínů. Byla použita červená, zelená, žlutá a modrá barva, ale není na tričku v konečném výsledku žádná z těchto barev řádně vidět.

Magický kruh

1. Štetcem s čistou vodou si namalujeme spirálovitý útvar, nepravidelný, jeden kruh přes druhý, různě široké linky. Zhruba ve tvaru červené šipky.

2. Zvolíme si tekuté barvy ve spreji, které nám spolu ladí, zde máme jasně zelenou, tyrkysovou a šedou. Barvu opět nanášíme ostrůvkovitě na různé části kruhu, pohybem ruky můžeme vyjet sprejem i ven z kruhu. Dříve neviditelný spirálovitý útvar (kruh) najednou kouzelně barevně ožije. Odtud název magický kruh.

3. Kruhový tvar nám krásně pomůže určit umístění motivu (kolem dokola), zkusíme si různé varianty.

4. Můžeme dát do magického kruhu i nějaká životní moudra (pomocí razítek písmen). Na obrázku vpravo je citát z pohádky Nemo, bohužel jsou všechna písmenka po jednom kuse, takže nápis není vidět při rozestavování celý. I přes to předem odzkoušíme, jak bude rozmístěn, bereme postupně jednotlivá písmenka, namáčíme do textilního razítkovacího polštářku černé barvy a tiskneme na jejich určená místa.

5. Doplníme obrázek dalšími drobnými motivy bublinek a mořských motivů.